

Artisten och kulturentreprenören **ako**

AV LILLEMOR BERG

Det slingrar sig en aura av generositet och värme kring ako, hon ser ju så glittrande glad ut. Att kalla ett musikaliskt fullblodsproffs för sånglärka känns fånigt, men ordet liksom bränner sig fast. Det har något med den muntra lättheten att göra, i hur hon förmår växla från den ena musikstilen till den andra.

Den rutinerade sångerskan Anna-Karin Nyttell Oldeberg, alias ako, är med sin breda repertoar av allt från pop och jazz till visa och folkmusik och egna tonsättningar, en välkänd musikprofil för uppsalaborna. Hon sjunger och spelar för, och också gärna med, sin publik. Det är heller inte ovanligt att hon dyker upp som konferencier eller moderator med en för tillfället skraddarsydd föreställning på något av Uppsalas många event.

– Jag gör gärna föreställningar på uppdrag. Då får man ju sammanhanget klart för sig och kan anknyta till det när man väljer låtar och ämnen. Det är alltid roligt att prova på att göra nya saker. Visst känner jag mina begränsningar, allt passar inte hundra procentigt för min röst, men jag bejakar ändå chansen till mångsidighet. Det blir så mycket roligare när man har chans att variera sitt utbud. Sedan är det också lättare att få uppdrag om man är mångsidig och flexibel.

Mångsidigheten avspeglas i repertoaren, vars omfattning faktiskt kräver en kort redovisning i urval – ako med liveband spelar ofta upp till dans på större festarrangemang. Då kan det hända att nyckelharpan åker fram för att publiken ska få prova på en schottis. Ako ger konserter tillsammans med andra musiker där temat bland annat kan handla om schlagers, musik av kvinnor, Cornelislåtar, visor med Upplandsanknytning eller jazzanstruket sound a la Monica Zetterlund. Hon

är också en ofta anlita solist vid kör- och orkesterkonserter och sjunger även på dop, bröllop och begravningar. Vidare gestaltar ako Maja Gräddnos i en uppskattad musikföreställning som spelats på UKK och i Parksnäcken. Musiken är nyskriven och låtarna finns på CD:n *Gräddgoa låtar* – Maja Gräddnos med vänner. Föreställningen och musiken har kommit till i samarbete mellan ako och några av de uppsalamusiker som hon ofta jobbar tillsammans med, som till exempel Anders ”Grosse” Grotherus. Under flera somrar har ako även varit populär allsångsledare i Parksnäcken. Den 17:e nov är det premiär på *Äntligen allsång – svenskt 70-tal* på Reginateatern tillsammans med Staffan Lindberg och musiker.

Anna-Karin är uppvuxen i idyllen Marielund utanför Uppsala. Musiken och sången har alltid varit en stor del av hennes liv. I hemmet sjöng och spelade hon ofta tillsammans med sina tre systrar och fick redan som tioåring hjälpa pappa att leda Funbo barnkör. Lite längre fram dirigerade hon gymnasiekören på Linnéskolan och ledde även Upplands nationskör under fem år.

– Det var mycket kör under en period. Jag gick kurser för Robert Sund i dirigering. Jag har också varit körsångare i Allmänna sången, La Capella och Scatcats. Nu leder jag en härlig kör på Akademiska sjukhuset som vi kallar akademiska kören.

Ett ordentligt smakprov på artistlivet fick Anna-Karin som artonåring med en turné under två år i USA och Europa med gruppen Up With People. Under andra året fick hon även en funktion som ledare, något som gav värdefulla erfarenheter om allt som gäller förarbete och kontaktverksamhet inför en konsert. En märkvär-

ak

dighet med ako är nämligen förmågan att kombinera sina talanger som artist och entreprenör. Till skillnad från många sångbegåvningar som stannat vid att vänta på att någon ska upptäcka dem och räcka fram ett skivkontrakt, har ako byggt upp sin artistkarriär på egen hand. Hon har alltid varit sin egen manager.

– Ett tag pluggade jag på universitetet med tanke på att skaffa mig ett så kallat vanligt yrke. Men jag kan inte hålla mig ifrån sången, erkänner ako. Jag förstod tidigt, att om jag verkligen ville satsa på min sång och musik som yrke måste jag själv se till att nå ut och uppfinna former för mitt skapande som passar i olika sammanhang. I mitt eget företag, ako artist ab har jag byggt upp min verksamhet med flera olika inriktningar. Jag har varit mycket aktiv gentemot företag och organisationer, till exempel när jag planerat och marknadsfört mina fem CD-skivor.

ako har varit alert och bland annat tagit kontakt med skolan och vårdsektorn. Det har resulterat i ett flertal projekt inom ramen för Skapande skola och givande turnéer för äldre och sjuka.

Tillsammans med Ulf har hon fyra barn i åldrarna 9–17 år, men hon har aldrig upplevt att den stora barnskaran varit ett hinder i karriären, snarare tvärtom.

– Att ha möjligheten att vara hemma med barnen har varit fördelaktigt för mig som artist. All planering, kontaktverksamhet och instudering av låtar har jag kunnat göra hemma. Och eftersom spelningar, rep och konserter oftast är förlagda till helger och kvällar, har min man och jag kunnat hjälpas åt.

Det har sina sidor att jobba hemifrån, men ako säger sig vara bra på att hålla ett disciplinerat schema med sångövningar på förmiddagen och arbete vid datorn på eftermiddagarna. Om koncentrationen fallerar tar hon en joggingtur i skogen.

Att springa är ett effektivt sätt att skärpa koncentrationen. Det är jättebra när man ska öva in nya låtar. Det är uppenbart att ako trivs med entreprenörskapet och frilanstillvaron, som kräver initiativ och påhittighet.

– Att få syssla med musik på heltid känns som ett privilegium. Visst är det delvis en egogrej att satsa på

det man allra mest tycker om att göra. Men jag tycker också om att det jag gör har en funktion, att mitt skapande berör och engagerar. Att känna publikens respons är härligt!

Drömmen lever om att få ordentligt med tid över till att skriva mer eget material. Det lockar också lite att försöka nå ut lite bredare i geografisk mening, utanför Uppsala och Uppland, när barnen vuxit upp och blivit självgående.

– Jag skriver ju en del egna låtar. Men när man bundit upp sig för en massa projekt måste de komma först. Fast när jag är ledig, som under sommarsemestern, dyker det ofta upp melodislingor och låttexter i huvudet.

Det är driv i ako. Kreativ och flitig som hon är, verkar det inte alls otänkbart att repertoaren så småningom kommer att utvidgas med en hel del nya egna låtar. Och, om ako tar steget vidare för att inspirera och underhålla i andra delar av landet, hoppas vi förstås att hon hinner med hemtrakterna också. ❀